

ЮГОЗАПАДЕН УНИВЕРСИТЕТ "НЕОФИТ РИЛСКИ"

2700 Благоевград, ул. Иван Михайлов, 66
Tel. + 359 /73/ 8855 01, Fax: + 359 /73/ 8855 16

E-mail: info@aix.swu.bg

<http://www.swu.bg>

Катедра "Мениджмънт и маркетинг" **Информационен пакет ECTS**

Специалност Бизнес мениджмънт и предприемачество

Магистърска програма: Управление на проекти

Обучението е предназначено за студенти завършили ОКС "бакалавър"/"магистър" в професионални направления 3.7. Администрация и управление, 3.8. Икономика и 3.9. Туризъм.

1. ОБЩО ПРЕДСТАВЯНЕ НА ПРОГРАМАТА

Настоящата квалификационна характеристика отразява обхвата и равнището на професионалните знания и умения, които завършилите специалността трябва да придобият, както и областите на бъдещата им професионална реализация. Прагматично организиранят учебен план е съобразен с настъпилите промени в резултат на влизането на България в Европейския съюз и има за основна цел да подготви конкурентоспособни и високо квалифицирани специалисти по управление на проекти.

2. ЦЕЛ НА ПОДГОТОВКАТА:

Обучението за придобиване на професионална квалификация по "Управление на проекти" в образователно-квалификационна степен "Магистър" се осъществява в рамките на професионално направление 3.7. Администрация и управление. Целта на обучението е да подготви специалисти за професионална изява като ръководители, експерти, консултанти по управление на проекти във всички звена на стопанската и нестопанската сфера, публичния и частния сектор, НПО, както и във висшите училища, в научно-изследователски институти, развойни звена и др.

Специалистите, завършили специалност "Управление на проекти" придобиват задълбочени теоретични знания и практически умения свързани със същността и основните характеристики на управлението на проекти; управлението на проекти финансирани от ЕС; управлението на проектни екипи; проектното финансиране; анализа и оценката на риска при проектното финансиране; управлението на регионални, международни и инфраструктурни проекти; финансовия анализ и одитирането на проекти. Също така специалистите, завършили специалност "Управление на проекти" ще получат практически знания и умения за разработване и управляване на реализацията на проекти; за изготвяне на цялостен финансов анализ на проекти, както и анализ и оценка на риска при проектното финансиране; за систематизиране, анализиране и използване на възможностите за реализиране на проекти, финансирани от ЕС. Обучението на студентите по тази специалност включва задължителна специализираща подготовка и избираеми дисциплини. Създават се предпоставки и възможности при използване на целият арсенал от познания.

3. УСВОЕНИ ЗНАНИЯ, УМЕНИЯ И КОМПЕТЕНТНОСТИ СЪГЛАСНО НАЦИОНАЛНАТА КВАЛИФИКАЦИОННА РАМКА

Знания

- Притежава и използва детайлни, теоретични и конкретни практически знания в областта на управлението на проекти.

- Притежава разширени и задълбочени теоретични и фактологични знания, свързани с разработването, реализирането и управлението на проекти, с финансовия анализ и оценката на риска при проектното финансиране.
- Самостоятелно интерпретира придобитите знания, като ги свързва с прилагането на факти и чрез критично възприемане, разбиране и изразяване на теории и принципи.

Умения

- Притежава умения за боравене със специализираната терминология за разработването, реализирането и управлението на проекти, за финансовия анализ и оценката на риска при проектното финансиране.
- Притежава умения да борави с информационни източници.
- Умее да намира, извлича и конспектира информация от различни източници в научната литература.
- Синтезира и оценява и обработва информация при самоподготовката си.
- Коректно подбира и прилага методите и средствата в областта на разработването, реализирането и управлението на проекти.
- Умее да създава самостоятелно научен текст и да го оформя в научни разработки с ясно определени цели, задачи, методологически апарат, резултати и изводи от изследването.
- Умее да подготвя презентации, с които да представя резултатите от своите научни разработки и изследвания.
- Притежава умения да решава и преодолява проблеми, обусловени от липсата на достатъчна вторична информация, целенасочени научни разработки по въпросите на разработването, реализирането и управлението на проекти, трудности при набирането на първична информация и пр.
- Прилага професионално знанията и придобития практически опит чрез нови, нестандартни подходи и добре аргументирани решения.
- Прилага логическо мислене и проявява новаторство и творчески подход при решаване на нестандартни задачи.

Компетентности

1. Самостоятелност и отговорност

- Притежава способност да интерпретира различни научни становища в областта на разработването, реализирането и управлението на проекти, като формулира собствени виждания.
- Създава и интерпретира нови знания в областта на разработването, реализирането и управлението на проекти чрез собствени изследвания или друга научна дейност.
- Поема отговорност да управлява изпълнителски екипи и ресурси, включително в екстремни ситуации при експлоатация на обекти и при управление на структури.
- Проявява творческо мислене и практически умения при разработване и реализация на проекти с отчитане на влиянието на множество фактори.
- Ръководи работа в екип и обучава други в професионален план.
- Притежава способност за административно управление на сложни професионални дейности, включително на екипи и ресурси.
- Поема отговорности при вземане на решения в сложни условия, при влиянието на различни взаимодействащи си и трудно предвидими фактори.
- Проявява творчество и инициативност при разработването, реализирането и управлението на проекти.
- Преценява необходимостта от обучение на другите с цел повишаване на екипната ефективност.

2. Компетентности за учене

- Притежава капацитета да подбира, усвоява и прилага необходимите знания при използването на първична и вторична информация.
- Критично оценява степента на своята подготовка и съответствие на знанията си с необходимите за професията.
- Последователно оценява собствената си квалификация чрез преценка на придобитите до момента знания и умения и планира необходимостта от разширяване и актуализиране на професионалната си квалификация.

3. Комуникативни и социални компетентности

- Анализира идеи, изразява проблеми и предлага решения в професионална среда на равнопоставени и висшестоящи, както и пред неспециалисти.
- Формулира убедителни становища, като използва качествени и количествени факти, аргументи и критерии.
- Изразява отношение и разбиране по въпроси чрез използване на методи, основани на качествени и количествени описания и оценки.
- Проявява широк личен мироглед, като показва разбиране, ангажираност и солидарност с другите.
- Притежава необходимия капацитет да представя пред публика резултатите от своите разработки и проведени научни изследвания в областта на разработването, реализирането и управлението на проекти.

4. Професионални компетентности

- Събира, класифицира, оценява и интерпретира данни свързани с разработването, реализирането и управлението на проекти с цел решаване на конкретни задачи.
- Събира, обработва и анализира данни до оптимизационни или крайни решения или иновационни идеи.
- Способен е да подготвя и провежда самостоятелно научни изследвания.
- Притежава компетенциите да избира подходящите научноизследователски подходи и методи.
- Притежава капацитета да подбира и представя научна информация пред аудитория.
- Намира решения на казуси от социален, морален и етичен характер, особено при работа в екип и при обучение.
- Прилага придобитите знания и умения в нови или непознати условия.
- Формира и изразява собствено мнение по проблеми от обществен и етичен характер, възникващи в процеса на обучение.

4. СФЕРИ НА ПРОФЕСИОНАЛНА РЕАЛИЗАЦИЯ

Завършилите магистърската програма „Управление на проекти” получават специализирана подготовка, позволяваща им да работят като:

- ръководители на звена по управление на проекти на всички управленски равнища във всички институции и организации;
- експерти /съветници/ по разработване и управление на проекти;
- консултанти по управление на проекти;
- в контролните органи по управление на проекти;
- ръководители на консултантски фирми по управление на проекти;
- специалисти в звена по управление на проекти;
- институции и органи на държавно и общинско управление, свързани с индустрията и производството;
- банки, инвестиционни дружества и консултантски фирми;
- научно-изследователски и развойни институти и звена в сферата на големите фирми и други.

Квалификационната характеристика на специалността "Бизнес мениджмънт и предприемачество" за образователната степен "Магистър" с професионална квалификация "Магистър по управление на проекти" е основен документ, който обуславя разработването на учебния план и учебните програми. Тя е съобразена със Закона за висшето образование на Република България, с Наредбата за Държавните изисквания за придобиване на ОКС "Магистър", "Бакалавър", "Специалист" и с Правилниците на ЮЗУ "Неофит Рилски".

СТРУКТУРА НА УЧЕБЕН ПЛАН

ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ: 3.7. АДМИНИСТРАЦИЯ И УПРАВЛЕНИЕ

СПЕЦИАЛНОСТ: БИЗНЕС МЕНИДЖМЪНТ И ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВО

ОБРАЗОВАТЕЛНО-КВАЛИФИКАЦИОННА СТЕПЕН: МАГИСТЪР

МАГИСТЪРСКА ПРОГРАМА: УПРАВЛЕНИЕ НА ПРОЕКТИ

ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ: МАГИСТЪР ПО УПРАВЛЕНИЕ НА ПРОЕКТИ

ФОРМА НА ОБУЧЕНИЕ: РЕДОВНА И ЗАДОЧНА

Първа година			
Първи семестър	ECTS кредити	Втори семестър	ECTS кредити
1. Въведение в управлението на проекти	6.0	1. Управление на обществените поръчки	4.5
2. Управление на проектни екипи	4.5	2. Анализ и оценка на риска при управлението на проекти	3.0
3. Проектно финансиране и техники	6.0	3. Одитиране на проекти	3.0
4. Финансов анализ на проекти	6.0	4. Избираема дисциплина – II група	4.5
5. Управление регионални и международни проекти	4.5		
6. Избираема дисциплина – I група	3.0	Държавен изпит или защита на дипломна работа	15.0
Избираеми дисциплини (студентите избират една дисциплина)		Избираеми дисциплини (студентите избират една дисциплина)	
Избираеми дисциплини – I група		Избираеми дисциплини – II група	
1. Проектно финансиране на предприемаческия бизнес	3.0	1. Управление на инфраструктурни проекти	4.5
2. Управление на проекти финансирани от ЕС	3.0	2. Комуникации при управлението на проекти	4.5
	Общо 30		Общо 30

ОБЩО ЗА 1 УЧЕБНА ГОДИНА: 60 КРЕДИТА

ОПИСАНИЕ УЧЕБНИ ДИСЦИПЛИНИ
Специалност: Бизнес мениджмънт и предприемачество
Магистърска програма: Управление на проекти

ВЪВЕДЕНИЕ В УПРАВЛЕНИЕТО НА ПРОЕКТИ

ECTS кредити: 6

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Семестър: 1

Методическо ръководство:

Катедра Мениджмънт и маркетинг

Стопански факултет

Анотация:

В учебната програма са включени общи проблеми на разработването на проекти, които се явяват основа за организацията и управлението на проекти за кандидатстване по програмите на Европейския съюз. Целта на учебната дисциплина "Въведение в управлението на проекти" е студентите да получат задълбочени знания за ефективното разработване на проекти и управленския процес при тяхното създаване и реализиране. Основните задачи, които следва да бъдат решавани при реализацията на учебната програма са: Усвояване на знания за същността, характера, съдържанието и ролята на проектите за развитието на дейността на организацията. Придобиване на знания и умения за разработване на проекти. Запознаване с организацията на изпълнението на проекта, неговия мониторинг и контрол, отчитане и оценка на проекта.

Съдържание на учебната дисциплина:

Същност на управлението на проекти. Определение за проект. Предназначение на проекта. Видове проекти. Характеристики на проектите. Елементи, концепция и терминология. Фази на проекта. Жизнен цикъл на проекта. Фактори, определящи успеха на проекта. Съдържание на проекта. Основни раздели. Конкретни задачи на основните раздели. Риск и неизвостност при управлението на проекти. Идентифициране на проекта. Определяне на проблемите. Анализ на проблемите. Определяне и анализ на заинтересованите страни. Подбор и селекция на проекти. Съставни части на процеса на оценка. Моделиране на проекти. Анализ на съотношението "приходи – разходи" Въпроси, свързани с риска. Дърво на решенията. Методи за оценка на проекти. Рамки за оценка и подбор. Теория на мултиатрибутивната полза. Процес на аналитичната йерархия. Структуриране на проекта. Организационна структура на проекта. Структура на разпределение на задачите. Управление на човешките ресурси по проекта. Основни елементи на проекта. Наименование, област и приоритети. Стойност и финансиране. Срок за изпълнение. Териториален обхват и място на изпълнение. Резюме, обосновка, цели. Целева група, резултати, дейности, ресурси и индикатори. Технологични аспекти на проектното управление. Избор на конфигурация, управление и контрол. Технологични, функционални, качествени и рискови аспекти. Конкурентен инженеринг. Управление на риска. Технологично управление на проекта. Управление на качеството на проекта. Планиране на проекти. Проектна на времетраенето на дейността на проекта. Отношения на субординация на дейностите. Подходи и анализи. План за действие. План-графици. Метод на логическата рамка. Логически елементи и връзки. Изработване на логическа рамка. Институционална среда на проекта. Определяне на партньорите. Изграждане на екип на проекта. Управление на ресурсите на проекта. Влияние на ресурсите върху планирането на проекта. Видове ресурси. Разпределение на ресурсите. Математически модели за разпределения ресурсите на проекта. Финансиране на проекта. Съставяне бюджет на проекта. Подготовка и управление на бюджета. Оценка на предложението за проект. Същност на оценката. Критерии за оценяване. Механизъм за оценяване. Използване на компютърна техника при управлението на проекта. Програмни продукти. Етапи на изпълнение на проекта. Изпълнение на дейностите. Мониторинг и контрол върху изпълнението на проекта. Отчитане изпълнението на проекта. Стратегия за приключване или продължаване на проекта след неговото финансиране. Оценка на изпълнението на проекта. Същност на оценката. Видове оценки. Анализ на изпълнението на проекта.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции и семинарни упражнения. Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове.

Седмичен хорариум: 3л +1су

Вид на изпита: писмен

УПРАВЛЕНИЕ НА ПРОЕКТНИ ЕКИПИ

ECTS кредити: 4.5

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Семестър: 1

Методическо ръководство:

Катедра Мениджмънт и маркетинг

Стопански факултет

Анотация:

Лекционният курс по дисциплината в структурно отношение обхваща основни теоретико-методологични и приложни знания относно организацията и подходите при управлението на проекти и умения за работа в екип. Целта на учебната дисциплина е да разшири познанията на студентите-магистри по проблемите свързани с екипната дейност при управлението на проекти и на тази база да допринесе за придобиване на комплексна многофункционална подготовка без да дублира основни въпроси, които са предмет на други учебни дисциплини. Основните задачи, които следва да бъдат решавани при реализацията на учебната програма са: Да се разширят подготовката и знанията на студентите за проектното и организационно-структурно осигуряване на управленския процес. Да се формират на умения за работа в екип- както при вземането на управленски решения, така и при тяхното изпълнение.

Съдържание на учебната дисциплина:

Характеристика и устойчивост на управленския процес. Проектно и организационно- структурно осигуряване на управленския процес. Потребност, същност, обхват и организация на проектите. Структурен подход при управление на проектите. Подбор и селекция на проектите. Организационни структури на проекти. Човешкият фактор в организацията. Потребността от сигурност- основен мотив за личностна и социална активност. Човешкият фактор и развитието на организацията. Стратегическа ситуация и стратегическа импровизация. Концепцията за стратегическата измама като средство за управленско въздействие. Очакването като инструмент за въздействие в организацията. Екипите в управлението. Потребност от екипи. Видове екипи. Избор между работна група и екип. Екипно съвършенство. Екипи и лидери. Екипна дейност в управлението. Екипи-промяна съвършенство. Екипната дейност и проблемните ситуации в управлението. Ролята на висшия мениджмънт в управлението. Подходи за проектиране на екипи. Критерии за оценка на ефективността на екипите. Модели за проектиране и осигуряване на екипна ефективност. Екипи и избор на организационна структура за управление. Поведение и стратегия на ръководителя и екипа в управлението.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции. Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове.

ПРОЕКТНО ФИНАНСИРАНЕ И ТЕХНИКИ

ECTS кредити: 6

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Семестър: 1

Методическо ръководство:

Катедра Мениджмънт и маркетинг

Стопански факултет

Анотация:

Лекционният курс по дисциплината в структурно отношение обхваща както основни общи проблеми на разработването и финансовото управление на проекти за кандидатстване за национално и международно финансиране, така и специфични проблеми на проектното финансиране по програмите на Европейския съюз. Материалът е избран в съответствие с предвидения хорариум и спецификата на специалността, като в рамките на разумен компромис между теоретичния и практико-приложен материал се дава приоритет на практическата страна на разглежданата тематика. Разработеният богат текстови материал, казуси и практически задачи имат за цел да затвърдят получените в рамките на лекционния курс познания, да ги доразвият и потърсят тяхното реално приложение в практиката. Целта на учебната дисциплина "Проектно финансиране и техники" е студентите да получат задълбочени знания в областта на разработването и финансовото управление на проекти, като се запознаят с основните подходи и

Седмичен хорариум: 3л + 0су

Вид на изпита: писмен

Седмичен хорариум: 3л +1су

Вид на изпита: писмен

техники за кандидатстване за национално и международно финансиране и възможностите за тяхното приложение в съвременните условия.

Съдържание на учебната дисциплина:

Проектно финансиране – въвеждане в основни понятия. Понятия, принципи, механизми и подходи, необходими при подготовката и администрирането на проекти. Въведение в практическото овладяване на умения за разработване на проект за кандидатстване за национално и международно финансиране. Подход „стъпка по стъпка”. Основни изисквания, стандарти и критерии. Екипност и партньорство. Проектен цикъл Същност, специфика, компоненти, елементи и логика на проектния цикъл. Подходът „логическа рамка”: програмиране, идентифициране, формулиране, планиране, бюджетиране, изпълнение, мониторинг, оценяване. Идентифициране и анализ на проблеми. Същност и специфика на техниките за идентифициране и анализ на проблеми. Изготвяне на „дърво на проблемите” посредством прилагане на едноименния метод. Идентифициране на цели Същност и специфика на целеполагането при разработване и изпълнение на проекти. Изготвяне на „дърво на целите” посредством прилагане на едноименния метод. Генериране на идеи. Процесът на генериране на идеи за оригинални решения на идентифицирани проблеми и постигане на цели – възможности и конкретни техники. Методът „мозъчна атака”. Логическа рамка. Значимост, същност и особености на логическата рамка на проекта. Основни правила при разработване на логическа рамка. Планиране на дейности. Планиране на дейностите по проекта – основни подходи и техники. Допустими дейности. Обвързване на планираните дейности с целите на проекта и дефиниране на конкретно постижими резултати от реализирането на посочените дейности. Бюджетиране. Разработване и оформяне на бюджет на проекта. Същност, цели, задачи и етапи на проектното бюджетиране. Основни изисквания към бюджета на проекта. Обвързване на финансовите средства с планираните дейности и поставените цели. Ефективност и реалистичност на бюджета. Разходи по проекта. Финансови граници на проектното финансиране. Критерии за допустимост. Методика за определяне на допустимите разходи – нормативно признати размери или реални пазарни цени. Допустими преки разходи: разходи за трудови и други възнаграждения, разходи за командировки, разходи за материали, консумативи и други материални запаси, разходи за външни услуги, разходи за амортизации, други преки разходи. Допустими непреки разходи, декларирани на постоянна ставка. Недопустими разходи. Счетоводна отчетност по проекта. Формуляр за кандидатстване и процедура. Същност и особености на формуляра за кандидатстване. Видове формуляри. Основни изисквания при попълване на формуляри за кандидатстване. Екипна работа за попълване на формуляр. Оформяне и оценяване на попълнени формуляри. Процедура по кандидатстване. Заключителен преглед.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции и семинарни упражнения. Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове.

ФИНАНСОВ АНАЛИЗ НА ПРОЕКТИ

ECTS кредити: 6

Седмичен хорариум: 3л +1су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: 1

Методическо ръководство:

Катедра Мениджмънт и маркетинг

Стопански факултет

Анотация:

Лекционният курс по дисциплината в структурно отношение обхваща: основни общи проблеми на финансовия анализ и оценка на проекти; подходи и методи за финансов анализ и оценка на проекти; подходи и методи за финансов анализ и оценка на риска на проекти. Целта на учебната дисциплина “Финансов анализ на проекти” е студентите да получат задълбочени знания и умения за извършване на финансов анализ и оценка на проекти. Основните задачи, които следва да бъдат решавани при реализацията на учебната програма са: Усвояване на знания за същността на финансовия анализ на проекти. Усвояване на знания и умения за финансов анализ, оценка и избор на проекти.

Съдържание на учебната дисциплина:

Необходимост, цел и основни аспекти на разработването и управлението на проекти. Същност и основни характеристики на финансовия анализ на проекти. Етапи и основни направления на финансовия анализ на проекти Основни финансови концепции. Времева стойност на парите. Компондиране и дисконтиране на парични потоци. Анюитети. Критерии и методи за финансов анализ и оценка на проекти. Статични методи за финансов анализ на проекти. Динамични методи за финансов анализ на проекти. Избор между

алтернативни проекти. Методи за избор между два или повече проекта. Същност и видове риск при разработването и управлението на проекти. Подходи и методи за анализ и оценка на риска.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции и семинарни упражнения. Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове.

**УПРАВЛЕНИЕ НА РЕГИОНАЛНИ И МЕЖДУНАРОДНИ
ПРОЕКТИ**

ECTS кредити: 4,5

Седмичен хорариум: 2л +1су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: 1

Методическо ръководство:

Катедра Мениджмънт и маркетинг

Стопански факултет

Анотация:

Лекционният курс по дисциплината в структурно отношение обхваща както основни характеристики на регионалните и международни проекти, така и специфични проблеми на тяхното управление в рамките на отделни фирми и организации. Материалът е подбран в съответствие с предвидения хорариум и спецификата на специалността, като в рамките на разумен компромис между теоретичния и практико-приложен материал се дава приоритет на практическата страна на разглежданата тематика. Разработеният богат текстови материал, казуси и практически задачи имат за цел да затвърдят получените в рамките на лекционния курс познания, да ги доразвият и потърсят тяхното реално приложение в практиката. Целта на учебната дисциплина “Управление на регионални и международни проект” е студентите да получат задълбочени знания в разработката и подхода към спечелването на такива проекти, както и в усвояването и реализацията на получените средства, като се запознаят с основните методи на проектен мениджмънт в регионален и транснационален мащаб и възможностите за тяхното приложение в съвременните икономически условия. Основните задачи, които следва да бъдат решавани при реализацията на учебната програма са: Усвояване на знания за процедурите за кандидатстване, характера и структурата на регионалните и международни проекти, намирането на подходящи партньори, организацията и инструментите за управление, равнищата на координиране и реализация. Усвояване на знания за управление на качеството при изпълнение на проекта; управление на риска; отчитане и представяне на резултатите от дейностите; мониторинг и оценка на резултатите. Усвояване на основните правила за финансиране и инвестиране в регионални и международни проекти, модели за отчитане на разходите и изготвяне на финансови отчети, изграждане на умения за самостоятелно прилагане на теоретичния материал в практиката.

Съдържание на учебната дисциплина:

Основни термини и понятия при управлението на регионални и международни проекти. Същност и съдържание. Цели, задачи и принципи при мениджмънта на регионални и международни проекти и програми. Регионални и международни проекти и програми в стопанската и публичната сфери. Видове и структура. Характерни особености и предимства. Типология на публичните проекти и институционален статус. Основни фази и функции на регионалните и международни проекти и програми. Конструктивно-творчески характер на проектната дейност. Целеви функции на проекта. Дефиниране на регионален и международен проект и програма. Планиране на регионални и международни проекти. Проектни групи. Организационни структури. Контрол и оценка на регионални и международни проекти и програми. Логическа рамка за структуриране на публични проекти. Лог-фрейм матрица /подход/. Планиране и организация на регионалното и международно развитие. Регионални стратегии. Управление на крупни проекти и програми, финансирани от международни фондове. Проекти за кандидатстване по международни програми

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции и семинарни упражнения. Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове.

ПРОЕКТНО ФИНАНСИРАНЕ НА ПРЕДПРИЕМАЧЕСКИЯ БИЗНЕС

ECTS кредити: 3

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Семестър: 1

Методическо ръководство:

Катедра Мениджмънт и маркетинг

Стопански факултет

Анотация:

Лекционният курс по дисциплината в структурно отношение обхваща основни проблеми на проектното финансиране на предприемаческия малък бизнес. Целта на учебната дисциплина е студентите да получат необходимите знания за възможностите за финансиране на предприемаческия бизнес по линия на различни проекти. Основните задачи, които следва да бъдат решавани при реализацията на учебната програма са: Усвояване на знания за същността на проектното финансиране и за необходимите условия и институционални предпоставки за неговото успешно реализиране. Усвояване на знания за подготовката на различни проекти и изготвянето на бюджетната рамка. Запознаване с проблемите при организацията и управлението на проектното финансиране на бизнеса.

Съдържание на учебната дисциплина:

Проектно финансиране на бизнеса – същност, роля и значение за неговото развитие. ЕС и програми за финансиране на предприемаческия бизнес. Проектното финансиране на бизнеса и неговата конкурентоспособност. Проектно финансиране и програми за развитие на земеделието, туризма, трансграничното сътрудничество, регионалното развитие, конкурентоспособността на икономиката и др. Проектно финансиране на стартиращ предприемачески бизнес. Проектно финансиране на развиващ се и иновативен бизнес. Видове проекти и основна процедура. Техники и стратегии при съставянето на проекта и неговото управление. Основни правила. Роля на екипа при разработването и изпълнението на проекта. Отношения с финансиращата организация. Представяне на проекта – основни правила. Изисквания при разработването на проекта и съставянето на неговия бюджет. Бюджет на проекта. Основни правила при разработването му. Съдържание на бюджета. Видове бюджети, свързани с проектното финансиране. Проверка на осъществимостта на проекта. Поемане на отговорност. Анализ на рентабилността като средство за проверка на осъществимостта на проекта. Кадрово осигуряване на проекта. Терминология и роли при съставянето и реализацията на инвестиционния проект. Екип на проекта. Йерархия на проекта. Ръководител на проекта. Ролята на административния сътрудник по проекта. Групово поведение. Мрежа от контакти за изпълнение на проекта. Детайлно планиране на проекта. Идентифициране на задачите. Определяне логическата последователност на задачите. Проучване на последиците. Изчисляване на необходимите ресурси. Мониторинг и контрол. Съставяне на план-график за задачите и ресурсите на проекта. Гант диаграма. Метод на критичния път. Зависимости. Съставяне на верига по метода на критичния път. Реализация, мониторинг и контрол на проекта. Контролиране на разходите. Изготвяне на отчети по проекта. Приключване на проекта и следпроектен преглед. Заключителна фаза на проекта. Заключителен доклад. Същност и значение на следпроектния преглед. Преговори по подготовката и реализацията на проекта. Ръководителят на проект в ролята на преговарящ. Водене на преговори за персонала. Преговори за член на екип. Обхват на преговорите. Договаряне на външни услуги. Консултанти и договори. Привличане и избор на консултанти. Начини за определяне на цени на договора.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции. Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове.

УПРАВЛЕНИЕ НА ПРОЕКТИ ФИНАНСИРАНИ ОТ ЕС

ECTS кредити: 3

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Семестър: 1

Методическо ръководство:

Катедра Мениджмънт и маркетинг

Стопански факултет

Анотация:

Лекционният курс по дисциплината в структурно отношение обхваща както основни характеристики на проектите в рамките на ЕС, така и специфични проблеми на тяхното управление в рамките на отделни фирми и организации. Материалът е подбран в съответствие с предвидения хорариум и спецификата на

Седмичен хорариум: 2л + 0су

Вид на изпита: писмен

Седмичен хорариум: 2л + 0су

Вид на изпита: писмен

специалността, като в рамките на разумен компромис между теоретичния и практико-приложен материал се дава приоритет на практическата страна на разглежданата тематика. Разработеният богат текстови материал, казуси и практически задачи имат за цел да затвърдят получените в рамките на лекционния курс познания, да ги доразвият и потърсят тяхното реално приложение в практиката. Целта на учебната дисциплина “Управление на проекти, финансирани от ЕС” е студентите да получат задълбочени знания в разработката и подхода към спечелването на такива проекти, както и в усвояването и реализацията на получените средства, като се запознаят с основните методи на европейския проектен мениджмънт и възможностите за тяхното приложение в съвременните икономически условия. Основните задачи, които следва да бъдат решавани при реализацията на учебната програма са: Усвояване на знания за процедурите за кандидатстване, характера и структурата на европейските проекти, намирането на подходящи партньори, организацията и инструментите за управление, равнищата на координиране и реализация. Усвояване на знания за управление на качеството при изпълнение на проекта; управление на риска; отчитане и представяне на резултатите от дейностите; мониторинг и оценка на резултатите. Усвояване на основните правила за финансиране и инвестиране в европейски проекти, модели за отчитане на разходите и изготвяне на финансови отчети, изграждане на умения за самостоятелно прилагане на теоретичния материал в практиката.

Съдържание на учебната дисциплина:

Структурните фондове и Оперативни програми за България - приоритети, механизми и начин на действие. Въведение в управлението на проекти и средства по структурните фондове и оперативните програми за България. Общи финансови аспекти на Структурните фондове и Кохезионния фонд. Европейско финансиране, национално съфинансиране. Подготовка и реализиране на проект по европейска програма или Структурен фонд. Проектнопредложение, кандидатстване, бюджет. Стратегическо планиране и изграждане на политики. Публично-частни партньорства. Изграждане на информационни системи за управление на проекти. Мониторинг и оценка на проекти по Структурните фондове на ЕС. Оценяване, контрол и одит на проект по предприсъединителни програми. Дейности и процедури. Документация. Цели и задачи на управлението на проекта. Запознаване с организацията и инструментариума за управление на проект. Планиране и отчитане на работата – видове планове и отчети. Равнища на координиране на проекта. Управление на качеството при изпълнение на проекта. Управление на риска. Отчитане и представяне на резултатите от дейностите по проекта. Управление на средства. Модели за отчитане на разходите по проекта. Отчитане на разходите по отделните бюджетни категории (човешки труд, оборудване, консумативи, командировъчни и др.). Сигурност на информацията при управлението на проекти. Териториално и интертериториално сътрудничество

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции. Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове.

УПРАВЛЕНИЕ НА ОБЩЕСТВЕНИТЕ ПОРЪЧКИ

ECTS кредити: 4,5

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Семестър: 2

Методическо ръководство:

Катедра Мениджмънт и маркетинг

Стопански факултет

Анотация:

Дисциплината изучава принципите, условията и реда за възлагане на обществени поръчки с цел да се осигури ефективност при разходването на бюджетни и други публични средства, свързани с извършването на дейности с обществено значение. Изучават се процедурите за сключване на договори, субектите, които са задължени да прилагат закона, стойностите на поръчките, над които следва да се прилагат правилата на ЗОП, както и дейностите, които могат да бъдат предмет на договори за изпълнение на обществени поръчки. Разглеждат се подробно видовете процедури, уредени в ЗОП, нарушенията, които се допускат при възлагането на обществените поръчки, както и обжалването и контрола при възлагането им. Основната цел на дисциплината е да формира знания относно разходването на бюджетни и извънбюджетни средства от държавните институции на централно и местно ниво, спазването на принципите за прозрачност и отчетност при възлагането, изпълнението и контрола върху обществените поръчки. Дисциплината формира знания относно средствата и механизмите за гарантиране на свободна и честна конкуренция, равнопоставеност на икономическите субекти при участие в обществени поръчки и по-голяма публичност в действията на възложителите при подготовката,

Седмичен хорариум: 3л +1су

Вид на изпита: писмен

провеждането, възлагането и изпълнението на обществените поръчки. В тази връзка студентите ще се запознаят с теоретичните концепции, нормативните принципи и понятия, използвани в ЗОП; с видовете процедури, регламентирани в ЗОП; етапите за сключване на договори, както и с реда за обжалване и контрол на процедурите по възлагане на обществените поръчки.

Съдържание на учебната дисциплина:

Същност на обществените поръчки. Основни понятия. Елементи и правна уредба на обществените поръчки. Възложители на обществените поръчки. Видове възложители. Актове на възложителите на обществените поръчки. Упълномощаване. Обекти на обществените поръчки. Видове. Изключения от обектите на обществените поръчки. Стойност на обществената поръчка. Стойностни прагове. Система на обществените поръчки. Органи в областта на обществените поръчки - функции и правомощия. Възлагане на обществени поръчки. Управление на възлагателния процес. Процедури за възлагане на обществени поръчки. Етапи на провеждане на процедурите. Документация за участие. Общи правила за участие в процедурите. Гаранции. Видове, форми и размер на гаранциите. Оферти и заявления за участие. Съдържание, оформлене и подаване на офертата/заявлението. Комисия за провеждане на процедурата. Предназначение, състав, правомощия на членовете. Приключване на процедура - възможни варианти. Договор за обществена поръчка. Видове договори. Условия за сключване, контрол на изпълнението. Системата на обжалване като основен регулатор на отношенията и форма на текущ контрол в процеса на възлагане на обществени поръчки. Контрол на обществените поръчки. Предварителен контрол. Административен (последващ) контрол.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции и семинарни упражнения. Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове.

АНАЛИЗ И ОЦЕНКА НА РИСКА ПРИ УПРАВЛЕНИЕТО НА ПРОЕКТИ

ECTS кредити: 4,5

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Семестър: 2

Методическо ръководство:

Катедра Мениджмънт и маркетинг

Стопански факултет

Анотация:

Целта на учебната дисциплина "Анализ и оценка на риска при управлението на проекти" е студентите да получат задълбочени знания по общите проблеми на анализа и оценката на риска при управлението на проекти. Основните задачи, които следва да бъдат решавани при реализацията на учебната програма са: Усвояване на знания за риска при управлението на проекти. Усвояване на знания за и умения за анализ и оценка на риска при управлението на проекти.

Съдържание на учебната дисциплина:

Развитие на теорията за риска. Направления. Компоненти на риска при управлението на проекти. Видове риск при управлението на проекти. Диверсификация на рисковете при управлението на проекти. Етапи и сценарии на проявление на риска при управлението на проекти. Критерии за оценка на риска при управлението на проекти. Показатели за оценка на риска при управлението на проекти. Методи за оценка на риска при управлението на проекти. Планиране и организация на дейността по ограничаване на риска при управлението на проекти. Мониторинг на риска.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции и семинарни упражнения. Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове.

ОДИТИРАНЕ НА ПРОЕКТИ

ECTS кредити: 3

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Семестър: 2

Методическо ръководство:

Седмичен хорариум: 3л + 1су

Вид на изпита: писмен

Седмичен хорариум: 3л + 0су

Вид на изпита: писмен

Катедра Мениджмънт и маркетинг
Стопански факултет

Анотация:

Курсът по дисциплината запознава студентите с целите, принципите и задачите на одита и спецификата на неговото прилагане при одита на проекти. Също така запознава студентите с нормативната база и институционалната организация на при прилагането на този вид одит. Целта е студентите да придобият знания за целите, подхода и технологията на одитирането на проекти. Целта е студентите да придобият знания за същността, целите, подхода и технологията на одитирането на проекти. Студентите да придобият знания за основните за основните понятия, технологията и нормативната и институционална рамка при одитирането на проекти и неговото се прилагане в страната ни. Да се запознаят и формират определено ниво на практически представи за прилагане на техники и методики на одита на проекти , както и знания за областите му на приложение.

Съдържание на учебната дисциплина:

Нормативна рамка за поемане на одитен ангажимент за одитиране на проекти. Поемане на ангажимент за одитиране на проект и отношения с възложителите на одита. Запознаване с целите на проекта и дейността на възложителите на проекта и неговите изпълнители. Запознаване с условията на финансиране на проекта и финансиращата институция Планиране на одита и набелязване на специфични проблемни области на проверката и нивото на същественост. Одит на изпълнението - селективни тестове и проверка на показатели за ефективност, ефикасност и икономичност. Анализ и оценка на изпълнението на дейностите за постигане на целите на проекта. Одит на съответствието за проверка на изпълнението на проекта с изискванията на националното законодателство и международни договори. Идентифициране на рисковете при изпълнение на проекта. Оценка на управление на риска при изпълнение на целите на проекта. Проверки на място за установяване на реалното ниво на реализация на проекта. Материална проверка. Финансов одит за достоверност във всички аспекти на същественост на счетоводната информация и финансовата отчетност. Консултации и питания към консултанта и супервайзера на проекта и към ръководството на възложителите на проекта и неговите изпълнители. Препоръки към ръководството на одитирания обект. Констатации по: 1. Правната и финансовата рамка на проекта. 2. Взаимоотношения на възложители и бенифицианти. 3. Договори по финансов мемурандум /ако има такъв/. 4. Изпълнението на проекта. 5. Счетоводното обслужване на проекта. 6. Контролни процедури по плащанията. 7. Рискове свързани със завършването на проекта. Одитен доклад, оповестяване и изпращане до различните потребители. Практика на Сметната палата по одитиране на проекти по фондове и програми на ЕС и проекти по други международни договори и местни проекти

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции. Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове.

УПРАВЛЕНИЕ НА ИНФРАСТРУКТУРНИ ПРОЕКТИ

ECTS кредити: 3

Седмичен хорариум: 3л + 0су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: 2

Методическо ръководство:

Катедра Мениджмънт и маркетинг
Стопански факултет

Анотация:

Лекционният курс по дисциплината в структурно отношение обхваща основни проблеми на управлението на различните видове инфраструктура свързана с регионалното развитие и др. Целта на учебната дисциплина е студентите да получат задълбочени знания за управлението различните видове инфраструктура, да се запознаят с основни подходи за осъществяване на управлението ѝ. Основните задачи, които следва да бъдат решавани при реализацията на учебната програма са: Усвояване на знания за характера на различните инфраструктурни проекти. Усвояване на знания за същността и характерните черти на организацията и управлението на тази инфраструктура.

Съдържание на учебната дисциплина:

Икономическа същност, съдържание и обхват на инфраструктурата. Класификация на инфраструктурата. Видове инфраструктура. Методически инструментариум за изследване и анализ на инфраструктурата. Управление на инфраструктурната база. Управление на проекти - основни принципи. Етапи в жизнения цикъл на един инфраструктурен проект. Подход на логическата рамка. Планирането – първа фаза в управлението на инфраструктурния проект. Откриване на основният проблем. Определяне на основните

участници. Определяне на целите на проекта. Обмисляне компромисите и отстъпките. Определяне на дейностите Програмиранена инфраструктурен проект – процеси. Идентифициране. Основни задачи и задължения. Основни оценки и инструменти. Критерии и стандарти за оценка. Следващи стъпки на инфраструктурния проект. Формулиране на инфраструктурния проект. Основни задачи и задължения. Основни оценки и задължения. Основни оценки и инструменти. Критерии и стандарти за оценка. Основни документи. Реализация, наблюдение и оценка, одит на инфраструктурни проекти. Разработване на техническо задание. Цели. Използване на техническото задание /ТЗ/ в цикъла на проекта. Формат и съдържание на ТЗ. Политика на ЕК за развитие. Стратегии за развитие – партньорство, предоставяне на помощ и преминаване към по-широко използване на секторни програми и бюджетна помощ. Основните общовалидни проблеми свързани с развитието свързани с управлението на цикъла на проекта. Хармонизация на стратегиите и процедурите на донорите. Предприсъединителни фондове. Структурни фондове. Кохезионен фонд. Програма ИСПА Програма Фар, Програма ИНТЕРРЕГ / I., II...IIIД / Оперативна програма „Регионално развитие” Оперативна програма „Транспорт” Оперативна програма „Околна среда”.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции. Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове.

КОМУНИКАЦИИ ПРИ УПРАВЛЕНИЕТО НА ПРОЕКТИ

ECTS кредити: 4.5

Седмичен хорариум: 3л +1су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: 2

Методическо ръководство:

Катедра Мениджмънт и маркетинг

Стопански факултет

Анотация:

Студентите усвояват знания за процесите на глобализация, съпътствани от появата на все по-голям брой смесени фирми и многонационални компании, които изискват човешки ресурси с нова комуникативна култура, подготвени за работа в интернационална среда и в международни екипи. Разработването и управлението на проекти представлява голям практически интерес за студентите, които започват да вникват в проблемите и подходите на разработването и управлението на проекти. Познанията на студентите ще се обогатят с множество нови, важни елементи и по тяхната взаимна обвързаност и зависимост за организация, която осъществява ясна, съдържателна и ефективна комуникация с клиенти, конкуренти, служители, акционери, кредитори и обществеността, спомагат за изграждане на отношение на доверие и сътрудничество. Учебното съдържание предоставя на студентите теоретически и практически познания за комуникации при управлението на проекти. Проследяват се съвкупността от взаимоотношения и поведението на участниците в разработването и осъществяването на проекти, разглеждат се правилата, които определят как хората трябва да осъществяват комуникирането помежду си в процеса на съвместната си дейност.

Съдържание на учебната дисциплина:

Комуникации за набиране на информация и идентифициране на проекти. Комуникации между заинтересованите страни на проекта. Комуникации в процеса на въвличане на обществеността в проекта. Комуникации с институционалната среда на проекта. Взаимоотношения и комуникации между членовете при формиране на екип за изпълнение на проект. Взаимоотношения и поведение на членовете на екипа през етапите на неговото развитие. Формални и неформални връзки между сътрудниците. Невербални комуникации. Принципи на комуникация. Правила за екипна работа. Взаимодействие и комуникации при изпълнение дейностите по проект. Осъществяване и поддържане връзки с обществеността. Управление на конфликти при преговори. Особенности на межкултурните комуникации при управлението на проекти. Успешни правила за поведение в екипите. Време на работа.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции и семинарни упражнения. Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове.